

Դանիել Վարուժան

Արևելյան բաղնիք

Մորճագրմբեթ բաղանիքին ներքնադուռն հո՛ւյլ կը բացվի,
Եբենոս դո՛ւն հաստաբեստ՝ որ կը ծեծվի միշտ թակով,
Եվ անընդհատ կը քրրտնի, կը ճրոռնչե ուժասպառ
Հուրիներուն ետևեն՝ որոնք դանդա՛ղ կը մըտնեն:
Բոլոր մե՛րկ են ու չըքնա՛ղ, – թևերն իրենց ծալլեր են
Լանջքերուն վրա հոյաշեն՝ որոնց վրա կը դիզվին
Կույտերն ընց ծիծերուն, պըտուկներով թրխագեղ:
Սատափագոծ սանդալներն հատակին վրա կը հընչեն.
Մրտերուն հևքն աղվական, ձայներն իրենց քաղցրանույշ
Բաղնիքեն ներս կը փոխվին անդընդասույզ դողանջի.
Աստղերուն պես՝ լողացող մատախտղին մեջ ադոս՝
Իրենց աչքերը խոնավ նըշողյուններ կ'արձակեն,
Եվ գոլորշին, իր տամուկ շըղարշներով, կը պատե
Մարմինն իրենց՝ որ պըտողի կը սկըսի ա՛լ քրտինքով:
Հուրիները կը լոզնա՛ն. Պորտաքարին կիզանուտ
Ոմանք պատկած նըվաղկոտ նայվածքներով կ'երագեն:
Լուսացընցող գըմբեթեն՝ արևուն շողը ճերմակ
Ներս կը մաղվի՝ մարգարտյա հորդ անձրևի մը նըման.
Եվ ծփանուտ գոլորշին կը դառնա ծով մ'արծաթյա,
Ուր լյուղ կու գան կարապներն Արևելքի Հեշտանքին
Ըսպածանին՝ որ կը պած Է գիստերնուն լոռի պես,
Ա՛լ կը նետվի. մարմինները կը փոխվին արձանի.
Եվ մագերնին, հյուս առ հյուս, ծովերու պես կը քակեն,

Ուրկե երբե՛մն կ'իյնան գոհարներու հատիկներ,
Օ՛, ծամե՛րն այդ, ծամե՛րն այդ, որոնցմով ա՛լ կը ծփա
Կարծես բաղնիքը ամբողջ. և պորտաքարը մարմար
Կը թըխանա անոնց հորդ սևափրփուր ալիքով:
Գըլուխն իրենց կը սանտրեն ոսկեդրվագ սանտրերով
Երկա՛ր, երկա՛ր, մինչև ծայրն անծայրածիր մագերուն
Կ'երթան իրենց մատվրները ծեքծեքուն ու դանդաղ
Միշտ լողալով կայծերուն մեջ մատնիի ադամանդ:
Անոնք երբեմն կը զգան նըվաղումներ, ու երբեմն
Հանկարծակի կը սարսուտն՝ երբ գմբեթեն կը կաթի
Ցուրտ ցող մ'իրենց ծոծրակին հեշտագրգիտ փոսին մեջ:
Ահա հարյուր ծորակնե՛րն, ահա մարմար ծորակնե՛րն
Իրար ետև կը բացվին՝ աղմըկահույզ կարկաջով.
Մոխիրի պես գորշ շոգին կը բարձրանա ծուփ առ ծուփ,
Գատարկ գուռերը բոլոր կենդանություն կը ստանան.
Չուրը կ'հորդի ամեն կողմ, ջուրը կ'երգե քաղցրահունչ.
Հուրիները կը լողնա՛ն. Գուռերուն շուրջ հավաքված
Գանո՛վայի Շընորհներ, կարծես իրար կը փարին,
Եվ կը խառնեն ծիծերնին, կը խառնեն ժիր թներնին
Եվ սրբունքնին պաղպաջուն, և պորտերնին կոշարա՛
Ուրկե մուշկի հատիկներ, տարրալուծված, կը բուրեն:
Մարմարներուն վրա նստած զիստերն իրենց կ'ընդլայնին՝
Ու կը խըմեն հեշտությունն իրենց տակեն սահող ջրին:
Ոսկի թասերը ահա քարերուն վրա կը հընչեն,
Տոսա՛խ թասերն, որոնք մերթ սիրտերու պես կը ճաթին՝
Այդ անպատում մերկությանց ծառայելու ժամանակ:
Կը քրքրրի կավն ահա, ծոթրինաբույր կավը գով,
Ծաղկահյութով զանգըված՝ գոր մեր նախնիք կ'ուտեին:
Մագերն անով կը ծեփվին, ու կը դառնան ապըրշում:
Լանջերն անով կ'օծանվին, ու կ'ըլլան նման փրփուրի.
Անոր խյուսովը պաղուկ, և լըպըրծուն շաղախով
Կը զովանան հուրիներն, որովայննին կը հըղկեն
Գետի խիճին պես ողորկ ու թավշորեն օծանուտ:

Կ'եռան շուրերը, կը լվան Կրրակներն այդ պաշտելի.
Կը փրփրփրին օճառներն՝ Մաքրություններն անգամ մ'ալ
Իրենց մաժան լույսերուն մեջ մաքրելու ի խրնդիր,
Չուրն, որ ամեն կողմանե, պորտաքարին շուրջն ի վար,
Կ'հոսի կ'երթա՝ կոյուղին իսկ բուրումով լեցնելու,
Գո՛րշ է կավով ու կիրով, լեղի կիրով հերաթափ,
Եվ իր ուղխին հետ մեկտեղ մերթ կը գրլե կը տանի
Թըխակուտակ թընճուկներ, անութներու գանգուրներ,
Եվ խրոփվներն աղվամագ այդ կիպերյան լուսեղեն
Արձաններուն կենեղուտ՝ որոնք այլևս ուժաթափ
Կը լեցրնեն հուսկ թասերն, թասերը հուսկ կը պարպես.
Գուտերն հե՛ղ մ'ալ կը հորդին, բաղնիքն հեղ մ'ալ կ'աղմկի
Չուրն եռեփուն կը վագե, հե՛ղ մ'ալ կ'լողնան հուրիներն:
Կը բըռնրկի մորթերնին վարդի մը պես բոցավառ.
Եվ նըվաղուն բիբերով, թասերն՝ իրենց գրլուխին,
Կուրծքերնուն վրա միշտ գրկած դեզերն ընց ծիծերուն՝
Այլևրս դուրս կը փութան, շարան շարան, հևասպառ,
Անգայտացած շոգիով, կակաչներու պես բոսոր...
Օ՛, գանգուրներն հորդառատ՝ իրենց կուրծքին վրա մերկ,
Օ՛, գանգուրները խըխում, կաթիլներով ծանրացած,
Որոնք բոբիկ ոտքերնուն՝ սատափ ցողեր կը ծորեն...
Ինչպես պատմել ձեր օժումն, ի՛նչպես պատմել ձեր զարդերն՝
Երբ մարմիննիդ կը սըրբեք, և կուտքի պես կը հագվիք...
Թող համբուրեն մատերնիդ՝ գոր դուք այսօր կը թաթխեք
Հինաներու գուշին խորն՝ իբր արյունոտ սըրտի մեջ,
Թող համբուրեն մագերնիդ՝ կընդրուկներով օժանուտ՝
Որոնք, գիշերը, լուսնին տակ, կը բուրեն բարձին վրա,
Եվ հոնքերնիդ ծարուրված, անպանըման թարթիչնիդ,
Եվ լա՛նջքը ձեր՝ որ փաղփուն մանյակներով ոսկեշար
Անուսնական անկողնին նըշողուն ջա՛հը կ'ըլլա.
Թող համբուրեն պորտը ձեր՝ ուր ծըրարած կը ծածկեք
Թե՛ Արաբիո հաշիշներն և թե՛ մուշկերն Ափրիկյան:
Ձեր տուներն այժը՛ն կ'երթաք գահարներով բեռնավոր...

Թող սալարկները Քաղաքին ձեր քայլերեն թարմանան...
Ցուրտը խաճճե թուշերնիդ, ու այտերնիդ բոսորե:
Վարշամակեն ձեր տամուկ, քրդանցքներեն ծրփծրփուն
Արտաբուրե՛ և հորդի՛ լոզանքին հոտը ծոթրին.
Եվ լեցընե գրռեհներն, հըրապարա՛կն և ողի՛ն.
Ավելցած մասն այն հացին՝ գոր դուք բաղնիք կը տանիք,
Չոր թասին մեջ կը դրնեք և կը ծածկեք դենջակով,
Թող արձակե՛ բուրու՛մն իր՝տարաշխարհիկ համեմով,
Չի այն ատեն փողոցներն Արևելյան Քաղաքին
Պիտի ըզգան թե Մայիսն հետքերնուդ վրա կը ծաղկի,
Եվ թարմացած մայթերեն Գարո՛ւն, Գարո՛ւնը կ'անցնի: